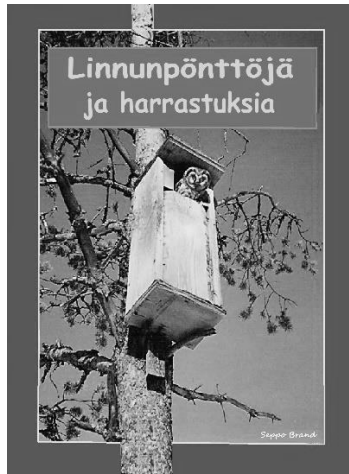

Linnunpönttöjä ja harrastuksia

Kansikuva: Helmipöllö (*Aegolius funereus*) pesäpöntöllä.
Puun runkoon kopauttamalla pesivä Helmipöllö nousee pöntöstä
katsomaan mitä tapahtuu? Jos vain katsot sitä niin se laskeutuu hetken
päästä takaisin pönttöön. Poistu sitten paikalta rauhallisesti.
Myös telkkä reagoi usein samalla tavalla.

Vääristäkö talviruokinta ja pöntötys lintukantoja?
No- kohtuus tässäkin asiassa on paikallaan.

Lukijalle

Lisää onnellisuuttasi mukavilla harrastuksilla esimerkiksi rakentamalla ja asentamalla linnunpönttöjä. Sinä, linnut ja moni muukin tykkää. Pesäpöntöissä pesiviä lintulajeja on Suomessa vähän laskutavasta riippuen noin 30 lajia. Aina voi keksiä ja rakentaa erilaisia pesäpönttöjä ja houkuttaa eri lintulajeja pesimään niissä. Linnunpönttö on kuin lahja luonnon hyväksi sen monimuotoisuuden säilymiseksi. Kirja sisältää myös muuta hyödyllistä ja helposti toteutettavia harrasteasioita.

Kuopio, elokuu 2022 Seppo Brand

©Seppo Brand 2022

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi, Finland

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-80-6714-6

Linnunpönttöjä ja harrastuksia

Luku	Sisälllys	Sivu
1	Rakenna linnunpönttöjä	04
2	Talviruokinta harrastus	29
3	Kauppojen lintupönttö tarjontaa	37
4	Pahvipönttö ja sen kaava	49
5	Oravat ja hiiriongelmiä hillintä	53
6	Apurappujen valmistus	61
7	Rappurallit, kukkatelineet valmistus	67
8	Viljelyskehikot ja kasvattaminen.....	75
9	Kohtaamisia ja elämyksiä etsimässä	91-119

Luku 1 Rakenna linnunpönttöjä

Lentoaukon suojalevyt voi tehdä helposti itse.

Linnunpöntön lentoaukon reiän ympärille on hyvä laittaa peltisuojaus, jottei oravat, tikat yms. vieraat pääse tuhoamaan pöntössä pesivän linnun pesää. Tikat voivat halutessaan tunkeutua pönttöön vaikka tekemällä reiän pöntön sivulautaan.

Tämä on kuitenkin harvinaista. Kaupasta voit ostaa valmiiksi tehtyjä suoja.

Yksi tapa on tehdä niitä itse esim. säilykepurkeista. Kuvat havainnollistavat tämän.

Poranteräksi sopii sama poranterä, jolla poraat puuhun reiät.

Porataan säilykepurkin kanteen / pohjaan reikä D28mm tai D35mm
(D=reiän halkaisijamitta)

Sitten leikataan peltisaksilla pohja irti.

(Kuvan pöntössä muovilevystä tehty suoja).

Kuvassa sama työvaihe penkkiporakoneella hernekeittopurkin vaipasta.

Sitten leikkaa irti peltisaksilla.

Tässä muutamia valmiita vanerista valmistettuja pönttöjä.

Mielikuvitus melkein vain rajana. Tässä linnuille vanerista valmistettu kaksikerroksinen pesäpönttö. Sileäpintaisen vanerilevyn lentoaukon sisäpuolen levyn pintaan on hyvä vedellä puukolla vaakasuuntaisia naarmuja, jotta linnunpoikaset pääsevät ylös ja ulos pöntöstä..

Pesäpönttöjen kokomittoja (mm) Suomessa pesiville linnuille.

Taulukko ei ole läheskään täydellinen. Googlaamalla löydät lisätietoa.

Lintulaji	Hole/reikä	Height/korkeus	Base/pohja	Lintulaji
Sinitiaainen, <i>Cyanistes caeruleus</i>	28	250	80x80	Hömötiainen, <i>Poecile montanus</i>
Kuusitiainen, <i>Periparus ater</i>	28	250	80x80	Töyhtötiainen, <i>Lophophanes cristatus</i>
Talitiaainen, <i>Parus major</i>	32	300	120x120	Kirjosieppo, <i>Ficedula hypoleuca</i>
Kottarainen, <i>Sturnus vulgaris</i>	50	370	130x130	
Käenpiika, <i>Jynx torquilla</i>	50	370	130x130	
Helmipöllö, <i>Aegolius funereus</i>	85	450	180x180	
Uuttukyyhky, <i>Columba oenas</i>	85	450	180x180	
Telkkä, <i>Bucephala clangula</i>	120	670	225x225	
Lehtopöllö, <i>Strix aluco</i>	120	670	225x225	
Uivelo, <i>Mergellus albellus</i>	120	670	225x225	

Tarvitaan maanomistajan lupa pönttöjen asentamiseen.

On vielä monia lintulajeja, jotka saadaan pesimään erilaisissa ihmisen rakentamissa lintupöntöissä. Pönttömalleja esim. www.birdlife.fi

www.suomenlintuvaruste.com

HUOM! Pöntön lentoaukon pitää olla selvästi pöntön korkeuden puolivälin yläpuolella. Usein lentoaukko tehdään liian alas, jolloin pesärosvot ylettyvät tyhjentämään munat tai poikaset (ns. normaalipönttö).

Sopivaa lautaa ja puulevyä pönttöjen raaka-aineeksi järjestyy yleensä, kun käyt pyytämässä sitä esim. talonrakennuskohteista. Somessa ilmoituksia, hae pois. Kokoa pönttö puuruuveilla.

Pesäpönttöjen värittäminen asennus ympäristöön sopivaksi.
Kuvan pöntössä "Alvar Aallon keksimä Suomen ilmastoon sopiva tasakatto."
Mutta kaksinkertainen huopakatto antaa paljon anteeksi.

Pöntön pohjalle laitetaan sahanpurua tai muuta luonnon pehmikettä n. 5cm.
Esim. kompostikuoriketta.

Telkän pöntön asennus. Apurimat puuta vasten.

Pystyrimat takaseinässä pureutuvat puunrunkoa vasten estäen pöntön sivukallistuksen.

Asennus: Älä asenna umpimetsään. Lähelle rantaa tai rantapuuhun (ei vesirajaan/minkkivaara) noin kahdesta metrillä ylöspäin. Aseta painava pönttö mielellään pohja oksan tyngän päälle. Raivaa kaikki oksat pois lentoaukon kohdalta ja edestä, sillä telkkä tulee lentäen aukolle luotisuoraan.

Huolehdi pöntön alapuolella maan tasoitus ja ettei siinä ole esim. louhikkoa, joka voisi vahingoittaa poikasia niiden hypätessä pöntöstä pois.

Lisää onnellisuuttasi mukavilla harrastuksilla esimerkiksi rakentamalla ja asentamalla linnunpönttöjä. Sinä, linnut ja moni muukin tykkää. Pesäpöntöissä pesiviä lintulajeja on Suomessa vähän laskutavasta riippuen noin 30 lajia. Aina voi keksiä ja rakentaa erilaisia pesäpönttöjä ja houkutella eri lintulajeja pesimään niissä. Linnunpönttö on kuin lahja luonnon hyväksi sen monimuotoisuuden säilymiseksi. Kirja sisältää myös muuta hyödyllistä ja helposti toteutettavia harrasteasioita.
Kuopiossa, elokuva 2022 Seppo Brand

